Päiväkoti Metsätähti

Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelma ja esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma 2026-2027

Lapsimäärät

Ryhmä	Yhteensä	Esioppilaat	Tytöt(EO 6v)
Nallet	11		
Ketut	10		
Puput	19/21		
Siilit	19/21		
Kurret	13/18	8	2
Linnut	20/21	7	2
Perhoset	19/22	9	6
Muurahaiset	14/18	11	3
	125/142		

Lapsiryhmien koon keskiarvo 15,63/17,75

Lapsiryhmien minimi- ja maksimikoot

Minimikoko	21
Maksimikoko	12

Kuljetuksessa olevien oppilaiden lukumäärät

	Talvikuljetuksessa	Yhteensä
Linja-autokuljetuksessa		
Taksikuljetuksessa 1 koko vuoden, 1vain osan		1-2
Yhteensä		1-2

1. Toimintakausi

Varhaiskasvatuksen toimintakausi

1.8.2026-31.7.2027

Esiopetuksen lukuvuoden jaksotus

17.8.2026 - 31.5.2027 (Koski 12.8.2026-5.6.2027)

Syysloma (vko 43) 19.10-25.10.2026

Joululoma 21.12.2026 - 6.1.2027

Talviloma (vko 8) 22.02. - 28.02.2027

Pääsiäinen 26. - 29.03.2027

Helatorstai 06.05.2027

Opetus yhteensä (väh. 700h/ lukuvuosi)

Lukuvuosi 2026-2027: 185 esiopetuspäivää, 740 tuntia

2. Henkilökunta

Ryhmän nimi	Nimi	Ammattinimike
Nallet	Elina Haapasalo	Varhaiskasvatuksen opettaja
	Taina Vastamaa	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
	Raisa Koppelomäki 1.8.26-3.1.27	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
	Anne Bondfolk 4.1.27-	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
Ketut	Anna-Leena Mäntyniemi	Varhaiskasvatuksen opettaja
	Emilia Koivuluoma	Varhaiskasvatuksen sosionomi
	Mari Helkiö	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
Puput	Sanna Starck	Varhaiskasvatuksen opettaja
	John Träskelin	Varhaiskasvatuksen opettaja
	Minna Maanavilja	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
	Katja Järvenpää	Avustaja/lastenhoitaja
Siilit	Annemari Kalliomäki	Varhaiskasvatuksen opettaja
	Netta Hannula 18.8.26-4.2.27	Varhaiskasvatuksen opettaja
	Noora Peltoniemi 1.3.27-	Varhaiskasvatuksen opettaja
	Katri Mäkelä	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
Kurret	Henna Myllymäki	Varhaiskasvatuksen erityisopettaja
	Katja Kekki	Varhaiskasvatuksen opettaja

	Paula Lehtinen	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
	Farina Alhonmäki	Avustaja/lastenhoitaja
	Tea Lehtinen	Avustaja/lastenhoitaja
Linnut	Marika Partala	Varhaiskasvatuksen opettaja
	Kaisu Syysmäki	Varhaiskasvatuksen opettaja
	Mirka Laajasto 50%	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
	Kirsti Kuusisto 50%	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
Perhoset	Ellen Ventelä	Varhaiskasvatuksen opettaja
	Sanna Pikkumaa	Varhaiskasvatuksen opettaja
	Marjo Nurmi	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
Muurahaiset	Anna Nokikuru	Varhaiskasvatuksen erityisopettaja
	Tiina Hirvonen	Varhaiskasvatuksen opettaja
	Tiina Heikkilä	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
	Nina Hautala	Avustaja/lastenhoitaja
	Veera Lehtola	Avustaja/lastenhoitaja
Laaja-alainen erityisopettaja	Anne Assila-Aalto	
Varhaiskasvatuksen kiertävä varahenkilö	Pirjo Enonkoski	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja

3. Työhyvinvointisuunnitelman toteuttaminen

Työn sujuminen työyhteisössä

Tavoitteet	**Toimenpiteet**	**Arviointimittarit**	**Huomioitavaa**	**Vastuutaho**
Toisen huomioiminen	Tervehtiminen Auttaminen Tavarat laitetaan paikoilleen Jaetaan töitä tiimeissä tasaisesti	Ei varsinaista mittaria, mutta huomioiden tekeminen ja palavereissa läpi käyminen -> Jokainen tiimi lisää palaveriinsa huomion fiilismittariin Effica, Edlevo, eVaka	Toisen huomioiminen ja esteettisyys lisäävät työhyvinvointia Arjen kuormittavuus vähenee, kun resurssit on oikein jaettu Kommunikaatio tiimien välillä	Koko Metsätähden työyhteisö
Tiedottaminen	Talon Signal-ryhmä Tiimi- ja talopalaverit, talopalaverit Teamsissa Ryhmän vihkoon tieto, mitä on tänään tehty	Arvioidaan tammikuun väliarvioinnissa ja kevään loppuarvioinnissa Arvioidaan kerran kuussa tiimissä, onko tiimipalaverit toteutuneet, apuna taulukko	Talopalaverikirjausten huolellinen tekeminen ja jokaisen tiimin edustuksen osallistuminen talopalaveriin Jokainen tiimi ottaa käyttöön pikkuvihon puhelinkassiin.	Koko Metsätähden työyhteisö

Työtehtävät ja omat voimavarat

Tavoitteet	Toimenpiteet	Arviointimittarit	Huomioitavaa	Vastuutaho
Keskeytysten vähentäminen	Rauhaa vaativat työtehtävät tehdään rauhallisessa työtilassa, ei ryhmässä Nimetään yhdessä rauhalliset työskentelytilat Oman työn suunnittelu Töiden jakaminen tasaisesti Työvuorosuunnittelu Tiimisopimus	Arvioidaan tammikuun väliarvioinnissa ja kevään loppuarvioinnissa. Omassa tiimipalaverissa arvioidaan tiimin opettajien SAK-ajat ja suunnittelulla mahdollistetaan niiden toteutuminen		Koko henkilökuntaa
Melun vähentäminen	Pienryhmätoiminnan lisääminen Siirtymissä porrastaminen	Arvioidaan tammikuun väliarvioinnissa ja kevään loppuarvioinnissa Omassa tiimipalavereissa käydään läpi viikottain, mikä toimi, mikä ei		Ryhmien henkilökuntaa

Työhön liittyvät tuntemukset

Tavoitteet	Toimenpiteet	Arviointimittarit	Huomioitavaa	Vastuutaho

Hyvän huomaaminen	Työkaverin huomioiminen, positiivinen puhe	Arvioidaan joulukuussa ja huhtikuussa talopalavereissa	Huomaa hyvä tutorit mukaan	Koko Metsätähden työyhteisö

Lähiesihenkilötyö

Tavoitteet	**Toimenpiteet**	**Arviointimittarit**	**Huomioitavaa**	**Vastuutaho**
Päätalolla käyminen	Käynti 1-2 krt/vko	Henkilökunnan palaute		Esihenkilö

Asiakkaat ja yhteistyö (palautteen hyödyntäminen)

Tavoitteet	**Toimenpiteet**	**Arviointimittarit**	**Huomioitavaa**	**Vastuutaho**
Asiakastyytyväisyyskyselyn tulosten hyödyntäminen Huoltajien aloitteiden eteenpäin vieminen Muut palautteet	Toiminnan kehittäminen tulosten pohjalta	Seuraavat kyselyt		Koko Metsätähden työyhteisö

4. Koulutussuunnitelma

VARHAISKASVATUKSEN KOULUTUSSUUNNITELMA 2026-2027

KOULUTUKSEN NIMI	**JÄRJESTÄJÄ**	**AJANKOHTA**	**PÄIVIEN MÄÄRÄ/ TUNNIT**	**OSALLISTUJAT**	**TOTEUTUNUT**
Autismin kirjon henkilöiden osallisuuden ja	Sataedu	Syyskuu 2026-	6*1,5 h +näyttö	Nina Hautala, Farina Alhonmäki	

hyvinvoinnin edistäminen, 40 osp		maaliskuu 2027			
Koulutusta leikkipedagogiikkaan	Ulvilan varhaiskasvatus	Kevät 2027	1	Koko henkilöstö	
Lääkehoitokoulutus		2026-2027		Katja Järvenpää, Minna Maanavilja, ehkä joku muukin	
Lp-boosteri	Ulvilan varhaiskasvatus	11.9.26		Päivi Kankaanpää	
TVT, aiheet henkilökunnalle tehdyn kyselyn perusteella	Metsätähden digitutorit	2026-2027		Tarpeen mukaan, kartoituksen perusteella	
Oppimisen tuen uudistus				Erityisopettajat ja opettajat	
Mahdollisesti muita Osaava Satakunta, Lupa- ja valvontaviraston, OPH ym. tarjoamia ajankohtaisia koulutuksia.					

5. Arvoperusta

Noudatamme Ulvilan varhaiskasvatuksessa valtakunnallisen esiopetussuunnitelmien perusteiden ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden sekä Ulvilan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman arvoja.

Metsätähden henkilöstö on käynyt arvokeskustelua omassa tiimissä ja valinnut ryhmälleen tärkeimmät arvot, joita toiminnassa toteutetaan.

Jokainen lapsi huomioidaan sekä ryhmän jäsenenä että yksilönä Metsätähdessä. Lapsi oppii asioita turvallisessa ympäristössä, ja saa kokemuksia ja elämyksiä, jotka kantavat pitkälle tulevaisuuteen.

<u>Metsätähden arvot:</u>
Huolenpito, hyvät tavat, lapsen tarpeisiin vastaaminen, lasten osallisuus arjessa, liikkuminen, turvallisuus, oppimisen ilo ja lasten ideoiden hyödyntäminen,

vuorovaikutustaidot, positiivinen pedagogiikka, lasten huomioiminen ja kohtaaminen ja tekemällä ja tutkimalla oppiminen.
Metsätähden arvot kuvana toimintasuunnitelman lopussa.

6. Varhaiskasvatus osana lapsen kasvun ja oppimisen polkua

Lapsen aloittaessa Metsätähdessä huoltajien kanssa sovitaan tutustumiskäynti ryhmään. Keväisin järjestetään isompien ryhmissä yhteinen tutustumispäivä. Tutustumiskäynnillä lapsella ja huoltajilla on mahdollisuus tavata lapsiryhmän työntekijät, he pääsevät tutustumaan ryhmän ja päiväkodin tiloihin, ja heille kerrotaan lapsiryhmän päiväjärjestyksestä ja muista käytännön asioista. Tutustumiskäynnistä käynnistyy yhteistyö huoltajien kanssa. Henkilökunnan tehtävänä onkin pyrkiä luomaan mahdollisimman luottamuksellinen, avoin ja mutkaton suhde lapseen ja huoltajiin jo tästä ensimmäisestä kohtaamisesta lähtien. Jos yhteistä kieltä ei huoltajilla ja varhaiskasvatuksen henkilökunnalla ole, pyydetään mukaan tulkki matalalla kynnyksellä. Mahdollisimman nopeasti täytetään myös S2-ensitietolomake. Pienten lasten kanssa voidaan sopia useampikin tutustumiskäynti, aina lapsen ja perheen tarpeiden mukaisesti. Tutustumiskäynnin yhteydessä huoltajille jaetaan Tervetuloa Metsätähteen -lomake ja heidän kanssaan laaditaan sopimus varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta. Lisäksi huoltajille annetaan Wilma-tunnukset ellei niitä ole toimitettu jo päätöksen mukana.

Lapsen siirtyessä päiväkodin sisällä toiseen ryhmään, mahdollistetaan mahdollisimman sujuva ja avoin tiedonsiirto eri lapsiryhmien välillä. Lapsen aiemman ryhmän työntekijät toimittavat lapsen mahdolliset paperit uuden ryhmän työntekijöille, ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmat siirtyvät Wilman kautta. Siirron yhteydessä ryhmien työntekijät käyvät myös keskustellen läpi oleelliset asiat lapsen hoitoon, kasvatukseen ja opetukseen liittyen. Lapsen siirtyessä eri varhaiskasvatusyksikköön, lapsen paperit annetaan huoltajille toimitettavaksi uuteen varhaiskasvatuspaikkaan tai ne siirtyvät Wilman kautta. Siirtymävaiheissa tehdäänkin yhteistyötä huoltajien kanssa aina lapsen edun mukaisesti. Kun lapsi aikanaan lopettaa päiväkodissa, alkuperäiset paperit arkistoidaan Wilmaan.

7. Laaja-alainen osaaminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Ajattelu ja oppiminen:

Metsätähdessä ihmettelylle, oivaltamiselle sekä oppimisen ilolle tulee olla tilaa. Leikissä lapsilla on mahdollisuus käyttää mielikuvitustaan ja luovuuttaan, kokeilla yhdessä ideoitaan ja tutkia maailmaa. Lasten taitoja jäsentää, nimetä ja kuvata ympäristöä ja sen ilmiöitä tuetaan iän ja kehityksen mukaisesti. Lapsia rohkaistaan kysymään ja kyseenalaistamaan.

Heidän kanssaan iloitaan onnistumisista ja opetellaan kannustamaan toisia sekä harjaannutetaan kaveritaitoja. Lasten tunteiden näyttämiselle sekä tunnistamiselle annetaan mahdollisuus. Lapsia kannustetaan myös sinnikkyyteen ja olemaan lannistumatta epäonnistumisista, sekä keksimään ratkaisuja eri tilanteissa. Heitä ohjataan suuntaamaan ja ylläpitämään tarkkaavaisuuttaan. Päivittäinen, riittävä fyysinen aktiivisuus tukee lasten ajattelua ja oppimista.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu:

Metsätähdessä on edistetään lasten kulttuurista osaamista sekä heidän vuorovaikutus- ja ilmaisutaitojaan. Pyrkimyksenä on luoda toimintaympäristö, joka on avoin ja salliva, jotta jokainen kokee itsensä tervetulleeksi. Lapsia rohkaistaan tutustumaan toisiin ihmisiin, kieliin ja kulttuureihin. Henkilöstö toimii mallina lapsille toisten ihmisten sekä kielellisen, kulttuurisen ja katsomuksellisen moninaisuuden myönteisessä kohtaamisessa. Lapsia tuetaan kulttuuri-identiteetin rakentamisessa. Lapsia ohjataan ystävällisyyteen ja hyviin tapoihin. Lasten kanssa harjoitellaan asettumista toisen asemaan, opetellaan tarkastelemaan asioita eri näkökulmista sekä ratkaisemaan ristiriitatilanteita rakentavasti. Esimerkiksi leikit, ruokailuhetket ja juhlat tarjoavat tilaisuuksia jakaa kokemuksia erilaisista perinteistä ja tavoista. Lapsia tuetaan myönteisen suhteen luomisessa moninaiseen ympäristöön.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot:

Metsätähdessä lapsen itsenäisyyden asteittaista lisääntymistä tuetaan ja huomioidaan lapsen tarpeet. Lasta autetaan ja kannustetaan pyytämään apua sitä tarvitessaan. Lasten kanssa harjoitellaan erilaisia taitoja kuten pukeutumista, ruokailua sekä henkilökohtaisesta hygieniasta ja omista tavaroista huolehtimista. Lapsia ohjataan toimimaan vastuullisesti ja turvallisesti varhaiskasvatuksen oppimisympäristöissä sekä lähiluonnossa ja liikenteessä. Lasten kanssa käsitellään heidän hyvinvointiaan edistäviä asioita kuten levon, ravinnon, liikunnan ja mielen hyvinvoinnin merkitystä. Lapsia autetaan tunteiden ilmaisussa ja itsesäätelyssä. Lapsia ohjataan myös kunnioittamaan ja suojelemaan omaa ja toisten kehoa.

Monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen:

Metsätähdessä lasten kanssa nimetään asioita ja esineitä sekä opetellaan erilaisia käsitteitä. Lapsia innostetaan tutkimaan, käyttämään ja tuottamaan viestejä erilaisissa, myös digitaalisissa, ympäristöissä. Lasten kanssa tutkitaan ja havainnoidaan tieto- ja viestintäteknologian roolia arkielämässä sekä tutustutaan erilaisiin tieto- ja viestintäteknologisiin välineisiin, sovelluksiin ja peleihin. Digitaalista dokumentointia hyödynnetään leikeissä, tutkimisessa, liikkumisessa sekä taiteellisessa kokemisessa ja tuottamisessa. Mahdollisuudet kokeilla ja tuottaa sisältöjä itse ja yhdessä muiden lasten kanssa käyttäen apuna tieto- ja viestintäteknologiaa edistävät lasten luovan ajattelun ja yhteistoiminnan taitoja sekä lukutaitoa. Henkilöstö ohjaa lapsia tieto- ja viestintäteknologian monipuoliseen ja turvalliseen käyttöön.

Osallistuminen ja vaikuttaminen:

Metsätähdessä lapsi kohdataan arvostaen, lapsen ajatuksia kuunnellaan ja aloitteisiin vastataan. Lapset suunnittelevat, toteuttavat ja arvioivat toimintaa yhdessä henkilöstön kanssa. Henkilöstö huolehtii siitä, että jokaisella lapsella on mahdollisuus osallistua ja

vaikuttaa. Osallistumisen ja vaikuttamisen kautta lasten käsitys itsestään kehittyy, itseluottamus kasvaa ja yhteisössä tarvittavat sosiaaliset taidot muovautuvat.

Varhaiskasvatus	Esiopetus
Ajattelu ja oppiminen	Ajattelu ja oppiminen
Metsätähdessä ihmettelylle, oivaltamiselle sekä oppimisen ilolle tulee olla tilaa. Leikissä lapsilla on mahdollisuus käyttää mielikuvitustaan ja luovuuttaan, kokeilla yhdessä ideoitaan ja tutkia maailmaa. Lasten taitoja jäsentää, nimetä ja kuvata ympäristöä ja sen ilmiöitä tuetaan iän ja kehityksen mukaisesti. Lapsia rohkaistaan kysymään ja kyseenalaistamaan. Heidän kanssaan iloitaan onnistumisista ja opetellaan kannustamaan toisia sekä harjaannutetaan kaveritaitoja. Lasten tunteiden näyttämiselle sekä tunnistamiselle annetaan mahdollisuus. Lapsia kannustetaan myös sinnikkyyteen ja olemaan lannistumatta epäonnistumisista sekä keksimään ratkaisuja eri tilanteissa. Heitä ohjataan suuntaamaan ja ylläpitämään tarkkaavaisuuttaan. Päivittäinen, riittävä fyysinen aktiivisuus tukee lasten ajattelua ja oppimista.	Metsätähden esiopetusryhmissä lapsia kannustetaan ja tuetaan ihmettelevään sekä pohtivaan oppimiseen ja ajatteluun. Lasten omille ideoille sekä kyseenalaistamiselle annetaan tilaa sekä aikaa. Lasten kanssa keskustelu on läsnä kokopäiväisessä pedagogiikassa. Esiopetusryhmissä toiminta toteutetaan erilaisissa toimintaympäristöissä sekä moninaisesti. Esiopetukseen kuuluvia sisältöjä opetellaan mm. leikkien, pelien, ohjattujen tuokioiden, ryhmätehtävien sekä yksilötehtävien kautta. Oppimisympäristöinä toimii mm. esiopetustila, päiväkodin piha, luontopiha sekä lähiympäristö. Metsätähdessä esikoululaisilla on käytössä kansio sekä esikoulukirja.
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Metsätähdessä on edistetään lasten kulttuurista osaamista sekä heidän vuorovaikutus- ja ilmaisutaitojaan. Pyrkimyksenä on luoda toimintaympäristö, joka on avoin ja salliva, jotta jokainen kokee itsensä tervetulleeksi. Lapsia rohkaistaan tutustumaan toisiin ihmisiin, kieliin ja kulttuureihin. Henkilöstö toimii mallina lapsille toisten ihmisten sekä kielellisen, kulttuurisen ja katsomuksellisen moninaisuuden myönteisessä kohtaamisessa. Lapsia ohjataan ystävällisyyteen ja hyviin tapoihin. Lasten kanssa harjoitellaan asettumista toisen asemaan, opetellaan tarkastelemaan asioita eri näkökulmista sekä ratkaisemaan ristiriitatilanteita rakentavasti. Esimerkiksi leikit, ruokailuhetket ja juhlat tarjoavat tilaisuuksia jakaa kokemuksia erilaisista perinteistä ja tavoista. Lapsia tuetaan myönteisen suhteen luomisessa moninaiseen ympäristöön.	Metsätähden esikouluryhmissä lasten kanssa huomioidaan vuoden kiertoon kuuluvat juhlat, jotka ovat osa kulttuuriosaamista. Esikoulussa lasten kanssa opetellaan perinteitä sekä tapoja mm. ruokailujen, juhlien vieton, askartelujen ja leikkien välityksellä. Esikoulussa työskentelevät aikuiset toimivat esimerkkeinä hyväksyvästä ja myönteisestä vuorovaikutustavasta ja luovat edellytykset turvalliselle sekä sallivalle ilmapiirille. Lapsia opetetaan arvostamaan toisiaan sekä ohjataan kuulemaan ja huomioimaan muita. Erikulttuuriset ja –kieliset lapset huomioidaan kaikessa toiminnassa lasten ja perheiden toiveiden mukaisesti. Lapsille mahdollistetaan ilmaisu ja sosiaalisten taitojen harjoittaminen.
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot	Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot
Metsätähdessä lapsen itsenäisyyden asteittaista lisääntymistä tuetaan ja huomioidaan lapsen tarpeet. Lasta autetaan ja kannustetaan pyytämään apua sitä tarvitessaan. Lasten kanssa harjoitellaan erilaisia taitoja kuten pukeutumista, ruokailua sekä henkilökohtaisesta hygieniasta ja omista tavaroista huolehtimista. Lapsia ohjataan toimimaan vastuullisesti ja turvallisesti varhaiskasvatuksen oppimisympäristöissä sekä lähiluonnossa ja	Metsätähden esiopetusryhmissä lapsen itsenäistä toimintaa ja itsestä huolehtimista opetellaan esiopetuspäivän aikana. Itsenäiseen toimintaan kuuluu arkisten toimintojen tekeminen ja osallistuminen yhteiseen toimintaan. Itsestä huolehtimiseen kuuluu omasta terveydestä sekä turvallisuudesta vastaaminen, mikä näkyy mm. oikeanlaisen vaatetuksen valintoina,

liikenteessä. Lasten kanssa käsitellään heidän hyvinvointiaan edistäviä asioita kuten levon, ravinnon, liikunnan ja mielen hyvinvoinnin merkitystä. Lapsia autetaan tunteiden ilmaisussa ja itsesäätelyssä. Lapsia ohjataan myös kunnioittamaan ja suojelemaan omaa ja toisten kehoa.	liikennesääntöihin tutustumisena, hygieniasta huolehtimisena sekä sääntöjen ja ohjeiden noudattamisena. Monipuolinen ja riittävä liikunta ja siihen ohjaaminen huomioidaan arjessa. Esiopetuksessa lapsia opetetaan omien tavaroiden mukaan ottamiseen, huolehtimiseen sekä oikeanlaiseen säilyttämiseen. Esiopetuksessa opetellaan pitämään huolta yhteisistä tiloista ja niiden siisteydestä sekä opetellaan kestävän kehityksen periaatteita. Lapsien kanssa käydään ryhmissä keskusteluja arjen rutiinien tärkeydestä. Esioppilaiden arjessa harjoitellaan toimimista yhdessä sekä harjaannutetaan tunnetaitoja. Lapsien kanssa laadittuja ryhmän sääntöjä kerrataan ja puhutaan niiden tärkeydestä. Lasten annetaan näyttää tunteita, niitä opetellaan tunnistamaan sekä niistä keskustellaan.
Monilukutaito	Monilukutaito
Metsätähdessä lasten kanssa nimetään asioita ja esineitä sekä opetellaan erilaisia käsitteitä. Lapsia innostetaan tutkimaan, käyttämään ja tuottamaan viestejä erilaisissa, myös digitaalisissa, ympäristöissä. Lasten kanssa tutkitaan ja havainnoidaan tieto- ja viestintäteknologian roolia arkielämässä sekä tutustutaan erilaisiin tieto- ja viestintäteknologisiin välineisiin, sovelluksiin ja peleihin. Digitaalista dokumentointia hyödynnetään leikeissä, tutkimisessa, liikkumisessa sekä taiteellisessa kokemisessa ja tuottamisessa. Mahdollisuudet kokeilla ja tuottaa sisältöjä itse ja yhdessä muiden lasten kanssa käyttäen apuna tieto- ja viestintäteknologiaa edistävät lasten luovan ajattelun ja yhteistoiminnan taitoja sekä lukutaitoa. Henkilöstö ohjaa lapsia tieto- ja viestintäteknologian monipuoliseen ja turvalliseen käyttöön.	Esiopetuksessa lapsien kanssa opetellaan mm. tunnistamaan kirjaimia, tavuja, sanoja, numeroita, merkkejä, muotoja, samankaltaisuuksia, eroavaisuuksia, luokittelua. Esiopetuksessa oppimisessa käytetään hyödyksi esim. ympäristöä ja ihmettelyä, kirjoja, kuvia, mediaa, satuja, loruttelua, leikkiä, pelejä sekä internettiä. Lapsille annetaan mahdollisuuksia omaan tuottamiseen, esimerkiksi tarinan muodostaminen kuvasta tai omien teosten kuvaamista. Lasten tekemiä töitä laitetaan myös esille esikoulutiloihin. Lapsia tutustetaan kaupungin tarjoamaan kirjastopalveluun.
Digitaalinen osaaminen	Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
Metsätähdessä pyritään luomaan lapsille ymmärrystä digitaalisesta viestinnästä ja vuorovaikutuksesta. Digitaalisuuden roolia havainnoidaan ja tutkitaan arkielämässä sekä hyödynnetään erilaisia digitaalisia välineitä dokumentoinnissa, leikissä, peleissä, oppimisessa, tutkimisessa, vuorovaikutuksessa, liikkumisessa ja taiteellisessa kokemisessa. Sisällön tuottamista harjoitellaan itse ja yhdessä muiden kanssa. Lapsia ohjataan monipuoliseen ja turvalliseen digitaalisten ympäristöjen käyttöön.	Esikouluryhmissä on käytössä tabletteja, joita käytetään lasten kanssa opetustarkoitukseen hyödyntäen mm. digiopetusmateriaalia. Lapset saavat opetustuokiossa pelata oppimispelejä, valita musiikkia tai käyttää kuvatukea tabletilta. Lasten kanssa käydään keskustelua turvallisesta tieto- ja viestintäteknologian käytöstä.
Osallistuminen ja vaikuttaminen	Osallistuminen ja vaikuttaminen
Metsätähdessä lapsi kohdataan arvostaen. Lapsen ajatuksia kuunnellaan ja hänen aloitteisiinsa vastataan. Lapset suunnittelevat, toteuttavat ja	Metsätähden esikouluryhmissä lapsen oikeuksiin kuuluu saada arvostavaa ja tasapuolista kohtelua. Jokainen

arvioivat toimintaa yhdessä henkilöstön kanssa. Henkilöstö huolehtii siitä, että jokaisella lapsella on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa oman taitotasonsa mukaan. Osallistumisen ja vaikuttamisen kautta lasten käsitys itsestään kehittyy, itseluottamus kasvaa ja yhteisössä tarvittavat sosiaaliset taidot muovautuvat.	esikoululainen tulee kuulla, nähdä sekä huomata. Lapsi on osallinen omassa ryhmässään ja koko päiväkodissa. Lapsi saa vaikuttaa toimintaan ilmaisemalla mielipiteensä, toiveensa ja kiinnostuksen kohteensa. Lapsille mahdollistetaan osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuus myös kuvin tai viittomin. Kesy- kyselyllä voidaan tehdä lapsen kanssa itsearviointia ja se voi toimia myös keskustelupohjana yhteisessä suunnittelussa. Ryhmän yhdessä laatimat säännöt tuovat esiin lasten näkemykset. Pienryhmätoiminta ryhmissä antaa lisää mahdollisuuksia osallistumiselle, eriyttämiselle sekä tarpeiden huomioimiselle.

8. Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta ja esiopetuksen oppimiskokonaisuudet

Varhaiskasvatus	Esiopetus
Ilmaisun monet muodot	Ilmaisun monet muodot
Musiikkihetkissä harjoitellaan kuuntelemista, osallistetaan lapsia, lauletaan ja liikutaan. Rytmiikka ja soittimien käyttö ovat myös osa musiikkikasvatusta. Musiikin avulla lapsi pystyy ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti. Soittimiin tutustutaan laulujen, leikkien ja satujen kautta. Kädentaitoja toteutetaan monipuolisin tavoin, käyttäen erilaisia materiaaleja, välineitä ja tekniikoita. Lasten ideoita kuunnellaan ja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan. Sanallisessa ja kehollisessa ilmaisuun lapsia rohkaistaan esim. tanssin, draaman ja leikin keinoin. Lapsen omaa ilmaisua ja osallistumista tuetaan tarvittaessa kuvin. Lasten mielikuvitusta, kokemuksia ja havaintoja työstetään yhdessä. Ulvilan varhaiskasvatuksen yhteisen sopimuksen mukaan kuva-aineistoa tehdään kommunikaation tukemiseen Boardmaker-ohjelmistoa ja Aaci-sanakirjaa käyttäen.	Metsätähdessä käytetään eri ilmaisun muotoja monipuolisesti: musiikkia, kuvataidetta sekä kädentöitä, erilaisia esityksiä, ja kulttuuriin ja vuoden kulkuun liittyvät juhlat huomioidaan tästäkin näkökulmasta. Lapsia rohkaistaan ilmaisemaan itseään eri tavoin: sanallisesti, kuvallisesti ja kehollisesti, esim. leikin avulla. Materiaalit ja välineet ovat lasten saatavilla. Opetellaan käyttämään erilaisia tekniikoita ja välineitä ilmaisuun. Metsätähdessä on käytössä kuvataidevälineistöä, iPad-laitteita, roolileikkivälineitä, sekä näytelmien tekoon osallistumisen välineistöä. Lasten osallistuminen aktiivisena toimijana arjen tilanteisiin mahdollistetaan myös ilmaisun näkökulmasta. esim. ryhmän yhteisillä hetkillä osallistuminen ja lasten palaverit. Ilmaisua ja osallistumista tuetaan tarvittaessa kuvin. Ulvilan varhaiskasvatuksen yhteisen sopimuksen mukaan kuva-aineistoa tehdään kommunikaation tukemiseen

	Boardmaker-ohjelmistoa ja Aaci-sanakirjaa käyttäen.
Kielten rikas maailma	Kielten rikas maailma
Metsätähdessä tuetaan lasten kielen kehitystä, kielellisiä taitoja ja valmiuksia sekä kielellisten identiteettien kehittymistä, sekä tukiviittomien että kuvien avulla. Ryhmissä käytetään puheen tukena toiminnanohjauskuvia. Kasvatuksessa ja opetuksessa huomioidaan se, että lapset kasvavat erilaisissa kielellisissä ympäristöissä. Kielen ymmärtämisen taitoja tuetaan kielellisen mallintamisen avulla. Kieltä ja sanavarastoa rikastetaan runoilla, loruilla, riimeillä, saduilla, tarinoilla, laululeikeillä, nimeämisellä ja tavuttamisella. Lapsia sadutetaan ja lasten kanssa keskustellaan. Luetaan vuorovaikutteisesti ja eläytyen. Harjoitellaan kielenkäyttötaitoja kuvailun, kertomisen ja oman mielipiteen ilmaisun kautta. Tuetaan lapsen puheen tuottamisen taitoja sekä kielen käyttötaitoja. Vuorovaikutus on tärkeää kielen kehityksessä. Aikuinen on sensitiivinen lapsen aloitteille. Lapsille sanoitetaan ja nimetään asioita. Metsätähdessä on käytössä Roihusten-materiaali. Monilukutaitoa harjoitellaan ikätasoisesti.	Metsätähdessä tutustutaan kieleen monin eri tavoin: luetaan, näytellään, lauletaan, riimitellään, arvuutellaan, katsotaan elokuvia, käytetään IPadeja apuna kielen oppimisessa monin eri tavoin. IPadeillä voidaan opetella piirtämään kirjaimia, kuuntelemaan ja tunnistamaan kirjaimia sekä tavuja. Kuvaamalla voidaan myös havainnoida erilaisia kielellisiä asioita ympäristöstämme. Tutustutaan yhdessä puhuttuun ja kirjoitettuun kieleen; sanoihin, tavuihin ja äänteisiin. Metsätähdessä käytetään arjessa myös tukiviittomia kielen oppimisen tukena. Kuvallinen tuki on tarjolla kielen oppimisessa tarpeen mukaan. Kuunnellaan ja kuvien avulla tutkitaan kielen rakennetta. Huomataan myös eri kielet ja kulttuurit ympäristössämme ja tutustutaan niihin leikkien ja keskustellen. Jutellaan paljon ja herätetään lapsia itse ajattelemaan ja ratkaisemaan ongelmia. Annetaan paljon myönteistä ja kannustavaa palautetta. Hyödynnetään lastenkirjallisuutta. Esiopetus materiaalina tänä vuonna on Ystävien eskari. Lapsilla on omat tehtäväkirjat ja lisäksi käytössä on Ystävien eskarin digimateriaali.
Minä ja meidän yhteisömme	Minä ja meidän yhteisömme
Metsätähdessä pohditaan eettisiä kysymyksiä lasten kanssa (ystävyys, oikea/väärä, tunneilmaisu, oikeudenmukaisuus). Tunnekasvatus on osana arkea ja aikuinen antaa mallia tunteiden säätelyssä ja sanoittaa tunteita. Vahvuusvaris ja Huomaa hyvä materiaalit ovat aktiivisessa ja suunnitelmallisessa käytössä. Kaveritaitoja harjoitellaan arjessa päivittäin. Ryhmille on laadittu omat säännöt yhdessä lasten kanssa. Metsätähdessä on tärkeää, että erilaisuutta kunnioitetaan ja lapsiryhmän uskonnot huomioidaan toiminnassa. Tutustutaan erilaisiin perinteisiin sekä ajankohtaisiin lapsia kiinnostaviin asioihin. Yhteistyötä tehdään seurakunnan kanssa. Seurakunnasta mm. käydään meillä päiväkodilla pitämässä seurakuntahetkiä. Toimintaa rytmittävät myös erilaiset vuodenkiertoon liittyvät juhlat ja tapahtumat.	Metsätähdessä tunteita ja kaveritaitoja opetellaan mm. vuorovaikutusleikin, draaman ja Somebodyn sekä erilaisten kirjojen, leikkien sekä havaintomateriaalien avulla. Metsätähdessä on aina pidetty kiinni hyvistä tavoista ja niitä opetellaankin päivittäin. Vuorovaikutustaitoja, sekä kaveritaitoja opetellaan jatkuvasti arjen eri tilanteissa yhdessä muun ryhmän ja oppilastovereiden kanssa. Lasten kanssa jutellaan ystävyydestä, hyvistä tavoista, oikeasta ja väärästä sekä kiusaamisesta. Yhdessä mietitään miltä lapsista tuntuu erilaisissa tilanteissa ja opetetaan näin huomioimaan toisia ja heidän tunteitaan. Arjessa on mukana Vahvuusvaris ja Vahvuuksien vuosikello, sekä Huomaa hyvä. Yhteistyötä tehdään seurakunnan kanssa, mm. kotikirkkovierailut sekä erilaiset tapahtumat, joihin osallistutaan mahdollisuuksien mukaan.

	Vuodenkierron eri juhlapyhät huomioidaan esiopetuksen arjessa.
Tutkin ja toimin ympäristössäni	Tutkin ja toimin ympäristössäni
Metsätähdessä kuunnellaan lasten ideoita ja tutkitaan lasten mielenkiinnon kohteita. Arjen havainnot ja niiden sanoittaminen ovat tärkeitä. Lähiympäristöä tutkitaan retkeilemällä ja havainnoimalla luontoa. Matemaattista ajattelua harjoitellaan aktiivisesti arjessa mm. havainnoimalla lukumääriä, vertailemalla, sijaintikäsitteillä, luokittelemalla, keholla mittaamalla, ajan käsitteillä ja päivärytmin visualisoimisella. Toiminnassa huomioidaan eri vuodenajat ja säätilat. Lasten kanssa pohditaan ruokailun vastuullisuutta ja meidän mahdollisuuksiamme vaikuttaa siihen ruokahävikin kautta. Kierrätetään ja esimerkiksi askarteluissa voidaan käyttää luonnonmateriaaleja. Huomioidaan ja kuunnellaan myös perheiltä tulevia aloitteita. Digilaitteita hyödynnetään tutkimisessa lapsen ikätaso ja taidot huomioiden.	Metsätähdessä on useita eri lähiympäristön paikkoja, joita voidaan hyödyntää tutkimiseen ja lähiympäristön havainnointiin. Retkiä tehdään viikoittain mahdollisuuksien mukaan. Yhdessä pyritään kiinnittämään huomiota niin rakennettuun ympäristöön kuin myös meitä ympäröivään luontoon ja sen ilmiöihin. Havainnoidaan vuodenaikoihin liittyviä muutoksia ja säätiloja. Arjessa mahdollistetaan erilaisia tieteellisiä tutkimuksia, joita lapset mielellään tekevät. Lapsia kannustetaan pohtimaan, tekemään havaintoja sekä ymmärtämään ympäristön ilmiöitä. Yhdessä mietitään ratkaisuja ongelmiin. Lasten ideat ja heidän kiinnostuksen kohteensa ovat tärkeä osa oppimisympäristön tutkimista. TVT-kasvatusta opetellaan tablettien avulla, sekä koodauspelien kautta. Jokaisessa ryhmässä on muutama tabletti lasten käytössä. Eskareiden käytössä on myös kaksi älytaulua, toinen Päätalon alakerrassa ja toinen Lastentalon yläkerrassa. Matemaattisia taitoja opetellaan monimuotoisesti eskaritehtävissä, leikkien, pelien ja liikunnan keinoin, yhteisillä piirihetkillä sekä siirtymätilanteissa. Matematiikan arviointivälineenä on käytössä LuKiMat-arviointi. Arviointia tehdään kolme kertaa vuodessa. Arvioinnin pohjalta seurataan oppimista sekä suunnitellaan opetusta.
Kasvan, liikun ja kehityn	Kasvan, liikun ja kehityn
Metsätähdessä lasta kannustetaan liikkumaan. Meillä on vapaata ja ohjattua monipuolista liikkumista ulko- ja sisätiloissa. Liikunnan tavoitteena on luoda ilon ja onnistumisen kokemuksia. Liikunnassa huomioidaan erilaiset tavat liikkua, harjoitellaan välineiden käsittelyä ja tasapainoa. Liikuntaradat ovat monen lapsen suosikkeja. Käytössä on liikunnan vuosikello. Ruokailuhetkistä tehdään mahdollisimman kiireettömiä. Ruokarauhaa ja pöytätapoja opetellaan ruokahetkillä aikuisen esimerkin kautta. Ruokailuhetkissä käytetään apuna toiminnanohjauskuvia. Syksyllä tutustutaan eri sadonkorjuun makuihin viettämällä sadonkorjuujuhlaa.	Liikunta on Metsätähden arjessa tärkeä osa lasten päivää. Jumppasalia ja ympäristön liikuntamahdollisuuksia käytetään hyödyksi. Lapset saavat liikkua taitojensa mukaan turvallisuus huomioiden. Vähän liikkuvia lapsia kannustetaan ja rohkaistaan liikkumaan. Joka päivä ulkoilun jälkeen pyritään ottamaan liikuntaleikki lasten kanssa ennen sisälle menoa. Kokeillaan yhdessä erilaisia liikuntamuotoja. Meillä on käytössä liikunnan vuosikello. Ruokailussa huomioimme hyvät tavat ja opettelemme maistelemaan eri makuja. Ruokailusta pyritään tekemään viihtyisä ja yhteisöllinen hetki arjessa. Ruuan

Arjessa huomioidaan terveelliset elämäntavat ja niitä pohditaan yhdessä lasten kanssa. Muistutellaan hygienian merkityksestä ja harjoitellaan hygieenisiä tapoja. Huolehditaan lasten riittävästä levosta. Turvataitoja harjoitellaan ikätasoisesti. Liikenteessä liikkumista harjoitellaan päiväkodin pihasta poistuttaessa.	monipuolisuuden merkitys huomioidaan ja mietitään myös mistä ruoka tulee. Syksyllä tutustutaan myös eri sadonkorjuun makuihin, viettämällä sadonkorjuujuhlaa. Ruokailuissa opetellaan ottamaan ruokaa itse. Harjoitellaan miettimään, minkä verran ruokaa jaksan syödä. Toiminnassa muistetaan aina terveelliset elämäntavat ja niistä keskustellaan useasti lasten kanssa. Myös hygienian tärkeys muistetaan ja sitä harjoitellaan päivittäin. Turvataidoista ja lasten omasta reviiristä keskustellaan. Opetellaan kunnioittamaan omaa kehoa ja pitämään siitä huolta, niin hygienian, terveellisen ruoan, liikunnan ja levonkin osalta. Liikenteessä liikkumista harjoitellaan yhdessä kun poistumme päiväkodin pihasta. Metsätähdessä harjoitellaan kierrätystä ja huolehditaan luonnosta omalta osaltamme. Yhdessä keskustellaan luonnon monimuotoisuudesta ja sen säilymisen tärkeydestä.
Leikki	
Metsätähdessä leikkiä pidetään tärkeänä ja sille varataan aikaa joka päivä. Ryhmissä pidetään myös leikki- ja lelupäiviä. Pienten ryhmissä leikeissä korostuu aikuisen läsnäolon merkitys. Lapset vasta opettelevat sekä leikkitaitoja että kaverin kanssa toimimista. Lelut pidetään lasten saatavilla ja niitä vaihdellaan säännöllisesti. Aikuinen on mukana rakentamassa ja rikastamassa leikkejä. Lapsilla on mahdollisuus valita leikit ja leikkikaverit. Toisinaan leikkikaverit arvotaan tai aikuinen päättää, jolloin lapset saavat uusia leikkikavereita. Aikuisen tehtävänä on huolehtia, että kaikki pääsevät mukaan leikkiin. Lapset saavat leikkiä sekä vapaata leikkiä, yhteisleikkejä että ohjattuja leikkejä. Leikkiympäristöä muokataan lasten mielenkiinnon kohteiden mukaan. Leikkirauha taataan mahdollisuuksien mukaan tilajärjestelyjen avulla ja mahdollistetaan samalla pitkäkestoinen leikki. Myös huoltajien mielestä on tärkeää, että lapsilla on leikkikavereita eikä kukaan jää yksin. Leikki on painopisteenä varhaiskasvatuksessa tällä toimintakaudella, joten leikimme joka päivä	Eskari on leikin kuningasvuosi. Leikkipäivä pidetään ryhmissä kerran viikossa. Päivittäin huomioidaan myös, että vapaaseen leikkiin jää riittävästi aikaa esiopetuksen tehtävien lisäksi. Toiminnassa leikki on työtapana käsiteltäessä esiopetuksen sisältöjä. Leikeissä pyritään pitkäkestoisuuteen ja monipuolisuuteen. Mietitään leikkiporukoita ryhmässä niin, että leikkikaverit vaihtelevat ja kaverisuhteet kehittyvät. Esiopetuksessa opetellaan toimimaan ja leikkimään kaikkien kaverien kanssa. Aikuinen huolehtii, että kaikki pääsevät mukaan leikkiin, mutta antavat mahdollisuuden myös rauhalliseen leikkiin yksin, jos lapsi niin toivoo. Leikin valinnassa käytetään tukena leikinvalintataulua.

Dokumentoinnin käytänteet ja työtavat	
Toiminnan dokumentointi on tärkeä osa päiväkodin toimintaa. Ryhmissä dokumentointia toteutetaan erilaisilla tavoilla. Havaintoja voidaan tallentaa esimerkiksi valokuvilla, joita laitetaan esimerkiksi ryhmän seinille nähtäväksi ja lasten omiin kasvunkansioihin. Lasten henkilökohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat kirjataan Wilmaan, josta huoltajatkin ne näkevät. Muuten viestintä kotiin toimii Edlevon välityksellä, sitä kautta voidaan jakaa tiedotteita arjesta ja esimerkiksi kuvia toiminnasta. Lapset itsekin voivat ottaa valokuvia yhdessä sovittuun teemaan liittyen. Askartelut ja muu käsillä tekeminen laitetaan esille päiväkodissa, jotta myös huoltajat näkevät tekemisen päiväkodin arjessa. Arjessa pyritään hyödyntämään myös teknologiaa dokumentoinnissa. Päiväkodissa on tablettilaitteita, joita voidaan hyödyntää arjen tutkimisessa sekä tiedon etsimisessä.	Havaintoja tallennetaan esimerkiksi valokuvilla, joita laitetaan lasten omiin kansioihin. Edlevoon ryhmät voivat laittaa kuvia ja tietoja toiminnasta huoltajille tiedotteiden välityksellä. Lapset voivat ottaa itse toiminnasta valokuvia ryhmän toimintaan liittyen. Tässä voidaan hyödyntää esim. ryhmien IPad-laitteita. Kuvia voidaan tulostaa lasten kansioihin, tai katsella yhdessä ryhmässä. Askartelut ja muu käsillä tekeminen laitetaan esille päiväkodissa, jotta myös huoltajat näkevät tekemisen päiväkodin arjessa.

9. Toimintakulttuuri varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Metsätähdessä tavoitteena on tukea lapsen hyvinvointia, omatoimisuutta ja kykyä toimia ryhmässä. Lapselle annetaan aikaa, tukea ja turvaa ja huomioidaan jokainen lapsi yksilöllisesti hänen kehitystasonsa mukaisesti. Lasten toiveita kuunnellaan ja huomioidaan lasten kiinnostuksen kohteet, ajatukset, mietteet ja kysymykset. Lapsia osallistetaan mukaan toimintaan ja suunnitteluun.

Päivittäin Metsätähdessä toteutetaan varhaiskasvatusta ja esiopetusta lapselle tutussa ympäristössä ja lasta kiinnostavin välinein.

Jokainen lapsi huomioidaan henkilökohtaisesti päiväkotiin tullessa ja kotiin lähtiessä. Huoltajien kanssa kuulumiset vaihdetaan päivittäin. Vuorovaikutus on tärkeä osa lapsen päivää. Metsätähdessä jokainen työntekijä on sitoutunut omaan työhönsä ja vastavuoroiseen vuorovaikutukseen lapsen kanssa. Käytämme myös tarvittaessa apuna asiantuntijoiden tuomaa osaamista, jotta saamme kaikille lapsille tarvittavia apuvälineitä käyttöön. Vuorovaikutuksessa pyritään avoimuuteen sekä lasten, huoltajien että työntekijöiden välillä.

Leikki nähdään Metsätähdessä tärkeänä osana lapsen toimintaa. Lasta autetaan leikin aloituksessa ja leikkiin osallistumisessa. Lasta innostetaan, kannustetaan ja kuunnellaan ja aikuiset ovat mahdollisuuksien mukaan osallisina leikeissä.

Lapsille opetetaan kestävää elämäntapaa kierrättämällä roskia jokaisessa ryhmässä. Toiminnassa käytetään kierrätys- ja luonnonmateriaaleja. Ryhmästä poistuessa sammutetaan tarpeettomat valot. Ruokailutilanteissa opetellaan ottamaan sen verran ruokaa, kun jaksaa syödä. Näin toimimalla pyritään välttämään ruokahävikkiä. Ruokahävikki punnitaan päivittäin ja hävikin määrän kehitystä seurataan.

Turvallisuus on Metsätähdessä tärkeä asia. Retkillä käytetään heijastinliivejä, puhelimissa on ryhmän vanhempien yhteystiedot Läsnä-sovelluksessa ja joka ryhmässä on viestivihko. Noudatetaan sekä ryhmien omia että yhteisesti sovittuja sääntöjä. Jokaisessa ryhmässä on kiusaamisenehkäisysuunnitelma. Lapsen fyysisen rajoittamisen tilanteet ja väkivaltatilanteet dokumentoidaan lomakkeisiin ja arkistoidaan ohjeiden mukaan.

Terveys- ja turvallisuuskasvatus toteutuu arjen päivittäisissä toiminnoissa (omasta hygieniasta huolehtiminen, positiivinen ruokakasvatus, leikki- ja pihasäännöt ym.). Kiinnitetään lasten huomiota rauhalliseen ja miellyttävään lepohetkeen, aktiivisen elämäntapaan ja jokapäiväiseen liikkumiseen sekä terveelliseen ravintoon ja juhlatarjoiluihin.

Ryhmissä on eri ikäisiä lapsia. Ryhmissä on pääsääntöisesti kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa. Yhteisopettajuutta voidaan käyttää ryhmän sisällä toiminnan mukaan. Ryhmän henkilökunta suunnittelee toimintaa yhdessä. Osa toiminnasta toteutetaan yhteisopetuksena koko ryhmän kanssa ja osa pienryhmissä. Esiopettajat tekevät yhteistyötä myös ryhmien välillä (esim. yhteiset retket ja leikkitreffit).

Metsätähdessä toteutuu iloinen touhuilu, älyä haastavat tehtävät ja yhteiseloa rakentava ryhmätoiminta. Henkilöstön jatkuva ammattitaidon kehittäminen ja ylläpitäminen ovat osa laadukasta esiopetusta sekä varhaiskasvatusta.

10. Oppimisympäristö

Metsätähdessä lapset kasvavat yhdessä aikuisten kanssa turvallisessa ja lämpöisessä tunneympäristössä, jossa kaikilla on oikeus olla oma itsensä. Lapsille annetaan mahdollisuus kokea elämyksiä, tutkia ja havainnoida, hämmästellä, kysellä ja ihmetellä. Lapsia kannustetaan ja ilmapiiri pidetään myönteisenä. Arjessa harjoitellaan lasten tunteiden ilmaisua ja käsittelyä, vuorovaikutustaitoja sekä yhdessä toimimista ryhmän muiden lasten ja aikuisten kanssa. Myös huoltajat pitävät turvallisuuden tunnetta tärkeänä asiana päiväkodissa.

Oppimisympäristöä suunnitellaan jatkuvasti niin, että lapsilla on vaihtoehtoja mieluisaan tekemiseen, monipuoliseen liikkumiseen, leikkeihin, peleihin, rauhalliseen oleiluun ja lepoon.

Oppimisympäristön suunnittelussa on huomioitu lasten ikä ja kehitystaso, myös lasten aistiherkkyyksiä pyritään huomioimaan. Oppimisympäristöä rakennetaan myös yhdessä lasten kanssa, heidän mielenkiinnonkohteitaan huomioiden. Lapset opettelevat siivoamaan jälkiään ja laittamaan tavarat paikoilleen.

Oppimisympäristöissä kiinnitetään huomiota ergonomiaan, ekologisuuteen, esteettisyyteen sekä tilojen valaistukseen sekä siisteyteen ja viihtyisyyteen.

Lasten työt ovat esillä, jotta toiset lapset ja huoltajat pääsevät niitä ihastelemaan. Oppimisympäristössä on tarjolla erilaisia välineitä, leluja ja materiaaleja.

Päiväkotien digitaalista oppimisympäristöä kehitetään suunnitelmallisesti yhdessä tietohallinnon kanssa investointien kautta.

Liikuntajärjestöt tekevät yhteistyötä päiväkotien kanssa (mm. tutustumista eri liikuntalajeihin). Käytettävissä ovat myös leikkipuistot ja kirjasto. Vieraileviin teattereihin ja musiikkitapahtumiin osallistutaan mahdollisuuksien mukaan. Myös lähikaupungin palveluja käytetään mahdollisuuksien mukaan.

Jokainen ryhmä tekee mahdollisuuksien mukaan myös säännöllisesti retkiä lähiympäristöön: leikkipuistoihin, metsään, luontopihaan.

Esteettömyys päiväkodissa on huomioitu Lastentalon tiloissa. Tarvittaessa tiloja muokataan lapsen tarpeet huomioiden. Päätalon puolella esteettömiä ratkaisuja on luotu kulkurampeilla pihassa.

Päätalon piha-alue on lasten monipuolinen toimintaympäristö, joka mahdollistaa tutkimisen, liikkumisen ja leikkimisen monipuolisesti. Pihassa on monitoimikaukalo, erilaisia liikunnallisia ja motorisia taitoja kehittäviä välineitä. Tutkimista pystyy toteuttamaan pihassa olevien luontoelementtien avulla.

11. Yhteistyö

Juhlat, retket

Lasten syntymäpäiviä juhlistetaan yhdessä sovitun tavan mukaan, kaikissa ryhmissä juhlat vietetään samalla kaavalla, näin takaamme tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen juhlinnan. Jokainen ryhmä suunnittelee koko ryhmän yhteisiä juhlia, kuten kevät- ja joulujuhlat. Arjessa juhlitaan vuodenkierron mukaisia juhlia, sekä ryhmän omasta tarpeesta ja lasten aloitteesta voidaan järjestää juhlia. Voidaan juhlia esimerkiksi ryhmän yhteiseen tavoitteeseen pääsemistä. Retkiä järjestetään ryhmän lasten tarpeet huomioiden monipuolisesti erilaisissa ympäristöissä. Retkiä tehdään lähiympäristöön ja mahdollisuuksien mukaan kauemmaksikin. Retkiin on mahdollista yhdistää erilaisia teemoja ja aihealueita. Myös Ulvilan kaupunki ja muut yhteistyötahot järjestävät erilaisia tapahtumia, sekä antavat toimintavinkkejä retkiin.

Teemapäivät, projektit

Varhaiskasvatuksessa sekä esiopetuksessa huomioimme valtakunnallisesti järjestettäviä teemapäiviä ja –viikkoja. Sovellamme teemapäivien ja -projektien sisällöt ryhmän tarpeet ja mielenkiinnot huomioiden.

Yhteistyö kodin kanssa

Yhteistyö alkaa, kun ryhmä saa tiedon lapsen saapumisesta ryhmään. Huoltajat ottavat ryhmään yhteyttä ja useimmiten sovitaan yksi tai useampi tutustumiskäynti.

Monikielisten lasten perheiden kanssa käymme aloituskeskustelun ennen päivähoidon aloitusta tai heti hoidon alettua. Mukana keskustelussa ovat perhe, mahdollinen tulkkipalvelu, ryhmän oma aikuinen sekä monikielisten- lasten kanssa yhteistyötä tekevät Sanna Turja tai Anne Assila-Aalto.

Lapsen asioista käydään vuosittain; syksyisin ja keväisin varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelut tai sovitut päivitykset, sekä mahdolliset 3/4/5-vuotis tehtäviin liittyvät neuvolayhteistyölomakkeet läpi yhdessä keskustellen. 3-vuotiaiden lasten huoltajille tarjotaan Lapset puheeksi -keskustelua. Keskustelua tarjotaan tarpeen mukaan myös muille perheille.

Vasukeskusteluissa käydään läpi lapsen mielenkiinnon kohteet ja muut tärkeät asiat, jotka helpottavat lapsen päivän kulkua ja yhteistyön tekemistä huoltajien kanssa. Perheiden hyvinvointia tukemassa esioppilailla ovat kuraattorin ja opiskelijahuollolliset palvelut.

Päivittäin vastaanotamme lapsen huoltajan tai huoltajan valtuuttaman henkilön saattamana päiväkotiin ja tervehdimme lasta. Lapsi tervehditään myös päiväkodista kotiin lähtiessään ja mahdollisesti oman ryhmän aikuisen kanssa vaihdetaan lapsen päivän kuulumiset.

Päivähoidossa on käytössä Wilma, jonne tallennetaan lasten varhaiskasvatussuunnitelmat, tukea tarvitsevien lasten asiakirjat/ suunnitelmat.
Edlevoa käytetään pääasiallisena tiedotus- ja viestintäkanavana sekä varattaessa lasten hoitoaikoja. Päiväkodin ja kodin väliset ilmoitukset hoituvat myös tekstiviestillä tai Signal-sovelluksella sekä soittamalla.

Esioppilaille pidetään syksyllä vanhempainilta ja eskarikahvila. Eskarikahvila pidetään myös keväällä vanhempien toivomasta aiheesta. Huoltajat saavat osallistua toimintakauden suunnitteluun ryhmien valitseman toimintatavan mukaisesti. Syksyllä ja keväällä pidetään lapsen esiopetuskeskustelut (LEOPS) yhdessä huoltajien kanssa. LEOPS-keskustelut voidaan käydä myös Lapset puheeksi -menetelmää käyttäen.

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Henkilökunnan välinen moniammatillinen yhteistyö lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvissä asioissa on arjen sujumiselle tärkeää, kuten myös kuulumisten vaihto ryhmien välillä.

Yleisimmät yhteistyötahot ovat lastenneuvola, perhekeskus sekä laaja-alainen erityisopettaja Anne Assila-Aalto.

Päiväkoti Metsätähti tekee yhteistyötä myös esimerkiksi tulkkipalveluiden kanssa. Koulukuraattoripalvelut kuuluvat esioppilaille. Kuraattori käy vuoden aikana kaikissa esiopetusryhmissä esittäytymässä ja katsomassa lapsia.

Yhteistyötä tehdään kirjastopalveluiden kanssa lainaamalla kirjoja kirjastosta ja osallistumalla kirjaston järjestämiin satuhetkiin. Kirjastosta voi tarvittaessa pyytää valmiiksi tehtyjä kirjakasseja halutun teeman mukaan. Kirjastosta tullaan myös pitämään päiväkodille satuhetkiä niin sovittaessa. Kirjasto järjestää eteiskirjastopalvelua eli toimittaa kirjoja päiväkodin eteisiin, joita perhe voi lainata kotiin.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden kanssa yhteistyö toteutuu mm. siten, että talvella voimme pyytää latuja kaupungintalon pihaan sää olojen mukaan. Osallistumme esioppilaiden kanssa myös uimakouluun. Esioppilaille on järjestetty mahdollisuus osallistua luistelukouluun.

Palo- ja pelastuslaitoksen kanssa pyrimme tekemään yhteistyötä. Yhteistyötä voidaan tehdä myös esimerkiksi Porin kaupungin Jäteneuvojan ja alueen palvelutalojen kanssa. Paikallisten urheiluseurojen kanssa tehdään yhteistyötä lajiesittelyjen ja -kokeiluiden myötä.

Yhteissuunnittelu ja työyhteisökokoukset

Jokaisella tiimillä on viikoittain oman ryhmän tiimipalaveri, jossa käydään läpi lapsiryhmän ajankohtaisia asioita tällä toimintakaudella uutena käyttöön otetun tiimipalaverimuistion pohjalta. Lisäksi joka toinen viikko on koko Metsätähden yhteinen talopalaveri.

Ryhmät voivat tehdä yhteistyötä oman päiväkodin ryhmien kesken sekä mahdollisesti myös toisten päiväkotien kanssa.

Kerran kuukaudessa pidetään esiopettajien palaveri, jossa keskustellaan esiopetukseen liittyvistä asioista. Myös 1-5 -vuotiaiden lasten opettajat kokoontuvat kerran kuukaudessa.

Vähintään kaksi kertaa vuodessa päiväkodin koko henkilökunta kokoontuu suunnittelemaan, arvioimaan ja kehittämään toimintaa.

SAK-aika

SAK-työajasta 3 tuntia/vko tehdään työpaikalla ja 2 tuntia/vko opettajan oman harkinnan ja tarpeen mukaan joko työpaikalla tai työpaikan ulkopuolella. Tämän lisäksi esihenkilön kanssa voi sopia suunnitteluajan lisäämisestä tarpeen mukaan.

Yhdessä suunnitellaan ja sovitaan SAK-aikaan tarvittavat tilat, välineet ja käytänteet. SAK-aikaan ei kuulu moniammatillinen yhteistyö, kuten oman päiväkodin tiimi- ja henkilöstöpalaverit tai asiantuntijayhteistyö, jota tehdään esimerkiksi opetustoimen, terveydenhuollon ja sosiaalitoimen kanssa.

12. Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki

Ulvilan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmassa ja esiopetuksen opetussuunnitelmassa on kuvattuna lapsen kehityksen ja oppimisen tuki. Päiväkodissamme toimii kaksi erityisopettajan ryhmää. Erityisopettajat vastaavat Metsätähden erityisopetuksen suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista yhdessä lasten asioista vastaavien opettajien kanssa. Tässä myös avustajat ovat suuressa roolissa. Metsätähdessä on kolme erityisopettajaa. Laaja-alainen erityisopettaja työskentelee niissä ryhmissä, joissa ei ole kokoaikaisesti toimivaa erityisopettajaa. Näitä ryhmiä on Metsätähdessä 6. Erityisopettajien lisäksi Metsätähdessä työskentelee ryhmäkohtaisia avustajia, jotka ovat osa tukea tarvitsevien lasten rakenteellisen tuen toteutumista. Lapsen tuen tarve määrittää sen, millaista tukirakenteita lapsen arkiympäristöön rakennetaan. Esihenkilö yhdessä Metsätähden erityisopettajien kanssa vastaa Metsätähden erityisopetuksen kokonaisuudesta; lapsiryhmien rakenteesta, tiloista, välineistöstä, tuesta ja osaamisesta. Arjen kokonaisuus pyritään suunnittelemaan siten, että lapsen oppiminen ja hyvinvointi toteutuu joka päivä. Suunnittelutyö tehdään korostaen yhteistä iloa, älyä ja yhteiseloa.

Esiopetuksessa perusopetuslain mukaan oppimisen tuen muodot ovat oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt, ryhmäkohtaiset tukimuodot ja lapsikohtainen tuki. Ryhmämuotoisuus: Tukea annetaan ensisijaisesti ryhmämuotoisena, kuten yleisenä tai opetuskielen tukiopetuksena, tai erityisopettajan antamana muun opetuksen yhteydessä. Henkilökohtainen tuki: Jos ryhmässä annettava tuki ei ole riittävää, lapsi voi saada henkilökohtaista tukea, kuten säännöllistä erityisopetusta pienryhmässä, tulkitsemis- ja avustajapalveluita sekä apuvälineitä. Esiopetuksen osalta yksikköön on laadittu lukuvuosisuunnitelma. Lukuvuosisuunnitelmassa kuvataan yksikön esiopetusryhmien toiminta, sekä oppimisen ja osallistumisen tuen rakenne ja määrä. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt, ryhmäkohtaiset tukimuodot ja lapsikohtaisen tuen järjestäminen.

13. Poissaolojen merkintä, seuranta ja puuttuminen esiopetuksessa

Esiopetukseen ilmoitetut lapset osallistuvat esiopetukseen säännöllisesti, jotta esiopetukselle asetetut tavoitteet voivat toteutua. Esiopetuksen toiminta-aika on 9-13.

Esiopetusryhmän henkilökunta kirjaa poissaolomerkinnät Edlevon päiväkirjalle päivittäin. Huoltajat ilmoittavat poissaolot Edlevon kautta tai puhelimitse. Henkilökunta tekee akuutit muutokset Läsnä-sovellukseen.

Ulvilan esiopetuksessa on käytössä malli poissaolojen seurantaan ja puuttumiseen (Poissaolon portaat). Poissaolon portaat –malli ja ohjeet mallin käyttöön löytyvät esiopetussuunnitelmista.

14. Toiminnan arviointi ja kehittäminen

Varhaiskasvatuksen opettajilla on käytössään suunnittelu-, arviointi- ja kehittämisaikaa viikossa 3 tuntia työpaikalla ja 2 tuntia kotona. Opettajat arvioivat, suunnittelevat ja kehittävät oman ryhmänsä toimintaa. Opettajat tekevät yhteistyötä myös muiden ryhmien opettajien, LVEOn sekä yhteistyötahojen kanssa.

Jokainen tiimi pitää kerran viikossa oman tiimipalaverinsa, jossa he arvioivat, suunnittelevat ja kehittävät omaa toimintaansa tiimipalaverimuistio-välinettä hyödyntäen. Tiimipalaverimuistion valmistelee ryhmän opettaja ennen tiimissä käytävää keskustelua, jossa palaverimuistiota täydennetään. Tiimeillä on mahdollisuus pitää toimintavuoden aikana iltapalavereja, jossa pystytään suunnittelemaan ja arvioimaan oman ryhmän toimintaa.

Jatkuvaa toiminnan arviointia ja kehittämistä tehdään tiimipalavereissa.

Väliarviointi tehdään syyslukukauden päätteeksi ja koko kauden arviointi keväällä työnantajan ohjeen mukaan.

Talopalaveri pidetään joka toinen viikko. Talopalaverissa keskustellaan tai tiedotetaan koko päiväkotia koskevista asioista ja pohditaan yhteisiä pedagogisia ratkaisuja. Kaksi kertaa vuodessa pidetään iltapalaveri, jossa suunnitellaan, arvioidaan ja kehitetään toimintaa. Taitotasonsa mukaan lapset osallistuvat arviointiin. Lapsilähtöinen ajattelu; toiminnan suunnittelu lasten vasuihin kirjattujen tarpeiden mukaan ja arjessa tehtyjen havaintojen pohjalta toteutettu arki antaa lapselle tunteen kuulluksi tulemisesta.

Lasten vasu- ja leops- keskustelut pidetään syksyllä ja arvioidaan keväällä, vasuja ja leopseja päivitetään pitkin vuotta. Vasun /esiopsin tulee olla kirjattuna paria viikkoa ennen keskustelua ja kirjattuna keskustelun perusteella valmiiksi viikon kuluttua keskustelusta. Uuden lapsen aloittaessa vasukeskustelu pidetään kolmen kuukauden sisällä päiväkodin aloituksesta.

Huoltajien osallisuus arviointiin tapahtuu keskusteluissa yhteistyössä huoltajien kanssa. Vanhempainilloissa pyritään osallistamaan huoltajia vasun ja esiopsin alueiden avulla huoltajien toiveita ja ajatuksia kyselemällä.

Lisäksi huoltajilta voidaan pyytää palautetta päiväkodin tai ryhmän toiminnasta erilaisilla kyselyillä.

15. Yhteisopetus esiopetuksessa

Esiopetusryhmissä työskentelee kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa. Varhaiskasvatuksen opettajat ovat vastuussa ryhmän pedagogisesta toiminnasta sekä sen suunnittelusta että arvioinnista. Opetus toteutetaan yhteisopetuksena koko ryhmän kanssa ja pienryhmissä. Esiopettajat tekevät yhteistyötä ryhmien kanssa esimerkiksi yhteiset retket, juhlat ja leikkitreffit.

16. Opetus- ja kasvatustyö

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Metsätähdessä huomioidaan kaupunkistrategian toteuttaminen varmistamalla ja tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta turvallisessa, onnellisessa ja elämää rikastuttavassa ympäristössä.

Iloa, älyä ja yhteiseloa

Varhaiskasvatusyksiköissä vahvistamme työn ja tekemisen iloa työhyvinvointisuunnitelmien mukaisesti. Positiivista pedagogiikkaa ja toimintakulttuuria kehitämme Huomaa hyvään liittyvillä työtavoilla. Johtamista tuemme tarjoamalla työvälineitä varhaiskasvatuksen opettajille tiimijohtamiseen. Ajankohtaisilla koulutuksilla ja hankkeilla vahvistamme henkilöstön osaamista. Kannustamme ideoimaan ja kokeilemaan rohkeasti. Pyrimme arvostamaan ja hyödyntämään toistemme erilaisuutta ja vahvuuksia toiminnassamme.

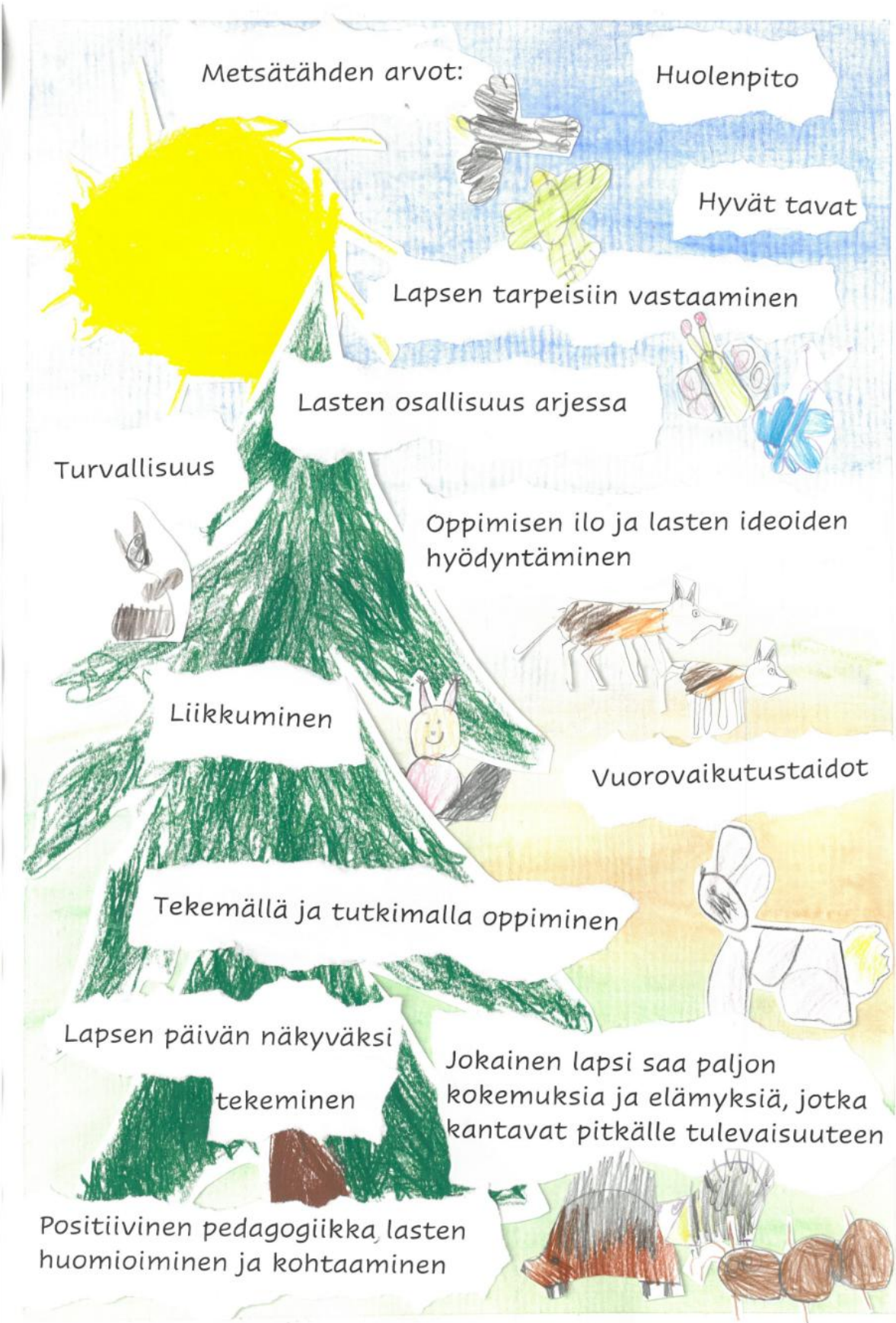
Hankkeet

Varhaiskasvatus ja esiopetus on mukana perusopetuksen ICT-polun luomisessa
Tvt strategian päivitys: laajamittainen digikehitystyö -25->

Sivistyslautakunnan painopistealueet, varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus:

1. Leikkipedagogiikan nykytilan arviointi ja kehittäminen hyödyntäen Valssi-laadunarviointijärjestelmää.
2. Turvallisuuskäytäntöjen yhtenäistäminen ja turvallisuusosaamisen vahvistaminen.
3. Esiopetuksen tuen uudistuksen toimeenpanon arviointi ja toimintamallien vakiinnuttaminen.

Metsätähden arvot:
Huolenpito
Hyvät tavat
Lapsen tarpeisiin vastaaminen
Lasten osallisuus arjessa
Turvallisuus
Oppimisen ilo ja lasten ideoiden hyödyntäminen
Liikkuminen
Vuorovaikutustaidot
Tekemällä ja tutkimalla oppiminen
Lapsen päivän näkyväksi tekeminen
Jokainen lapsi saa paljon kokemuksia ja elämyksiä, jotka kantavat pitkälle tulevaisuuteen
Positiivinen pedagogiikka, lasten huomioiminen ja kohtaaminen

Päiväkoti Metsätähden Kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma 26.02.2015, päivitetty 15.10.2026

Päiväkoti Metsätähti, Käräjätie 5 ja Lastentalo Loukkurantie 2. Päätalossa Puput: 21 lasta, Kurret: 18 lasta, Siilit 21 lasta. Lastentalossa: Nallet 12 lasta, Ketut 12 lasta, Perhoset 21 lasta, Linnut 21 lasta, Muurahaiset 18 lasta.

1. Mitä kiusaaminen on?

   Kaikki se toiminta, minkä toinen kokee kiusaamiseksi, on kiusaamista. Se on epämiellyttävä tunne, jossa joku käyttää aina valtaa. Kiusaamista on sekä fyysistä, psyykkistä että sosiaalista kiusaamista.
   Fyysistä on töniminen, tuuppiminen, satuttaminen, lyöminen ja potkiminen.
   Psyykkistä on nimittely, pilkkaaminen, lällätys, haukkuminen, pomottaminen, epäonnistumisista naureskelu, pilkkaaminen ja erilaisuuden vääränlainen huomioiminen.
   Sosiaalista on hylkääminen, huomiotta jättäminen ja poissulkeminen.
   Pedagogisesti huomioimme asian kiinnittämällä huomiota tasapuolisuuteen, tiloihin, pitämällä samat säännöt kaikille ja samalla yksilölliset tarpeet huomioiden. Kaikilla on myös samat oikeudet, ikä ja kehitystaso huomioiden.
   Kiusaaminen voi olla kertaluontoista tai jatkuvaa, näkyvää tai salassa tapahtuvaa ja sitä voi tehdä aikuinen tai lapsi. Kiusaamistilanne on ryhmäilmiö, jossa myös hiljainen sivustakatselija on osallisena.
   Aikuisen tehtävänä on selvittää, miksi lapsi kokee tilanteen kiusaamisena.

2. Miten kiusaamista ehkäistään meidän yksikössämme?

   Huolehdimme, että ryhmissä on riittävä aikuisten määrä ja että aikuiset ovat läsnä. Sitoudumme noudattamaan ennalta sovittuja sääntöjä ja uudet työntekijät perehdytetään niihin. Sovitut periaatteet ovat lasten tiedossa ja niitä on lasten kanssa yhdessä pohdittu esim. yhteiset pelisäännöt. Sovituista asioista tiedotetaan myös vanhemmille. Periaatteenamme on, että päiväkodissamme ei kiusata tai satuteta ketään. Jos näin kuitenkin pääsee tapahtumaan, puutumme heti tilanteisiin. Korostamme hyviä tapoja ja sitä, miten käyttäydytään ja puhutaan toisien kanssa. Kiusaamisen ehkäisemisessä auttaa henkilökunnan vankka tieto lapsista ja ryhmädynamiikasta sekä ennakointi. Henkilökunta menee myös mukaan leikkeihin ohjaamaan niitä.

3. Miten kiusaamiseen puututaan?

   Puututaan heti, kun kiusaamista havaitaan. Kaikenlaiset kiusaamiseen liittyvät tunteet käydään läpi. Aikuisella on vastuu lapsen henkisestä ja fyysisestä turvallisuudesta. Olemme lasten kanssa ja ohjaamme heitä. Välillä aikuinen puuttuu ryhmäjakoon ja luo näin mahdollisuuksia uusille ystävyyssuhteille. Aikuinen puuttuu kiusaamistilanteisiin ja auttaa lapsia selvittämään kiusaamistilanteet ja jatkamaan leikkiä. Lapsia myös ohjataan siihen, että he osaavat itse selvittää kiusaamistilanteita ikätaso huomioiden. Kiusaaminen ei ole aina tahallista ja siksi onkin tärkeää

kuunnella kaikkia tilanteen osapuolia. Lapset saavat itse kertoa, mitä on tapahtunut. Aikuisen läsnäolo on tärkeää, koska lapset kertovat asian omalta kannaltansa. Aikuisen vastuulla on kertoa se, mikä on oikein ja väärin. Kiusaamistilanteista kerrotaan aina vanhemmille ja pyydetään vanhemmat mukaan keskusteluun. On myös tärkeää kertoa vanhemmille, että asia on jo selvitetty. Erilaisten pelien, leikkien, satujen, keskusteluiden yms. kautta sekä draamaa apuna käyttäen käymme tapahtuneita kiusaamistilanteita läpi. Pelkkä anteeksipyyntö ei riitä, vaan asiat täytyy selvittää siten, että kaikille jää hyvä mieli.

4. Kiusaamisen seuranta?

   Käytämme jatkuvaa lasten havainnointia lasten päiväkotipäivän aikana: Katselemme, kuulostelemme, kyselemme lapsilta ja toisilta aikuisilta, mitä tapahtui. Tilanteita ennakoimalla pystymme ehkäisemään kiusaamistilanteita. Henkilökunta sitoutuu sovittuun suunnitelmaan. Huolehdimme, että uudetkin henkilökunnan jäsenet saavat asiat tietoonsa. Vuosittain arvioimme Metsätähden kiusaamisenehkäisysuunnitelman toimivuutta. Huomioimme myös vanhempien mielipiteet asioista. Jos havainnoimme kiusaamista tapahtuvan, lisäämme valvontaa.

5. Yhteistyö vanhempien kanssa

   Käymme ajoittain vanhempienilloissa kiusaamiskeskusteluja. Pidämme yllä hyvää, rehellistä ja välitöntä keskusteluyhteyttä lasten, aikuisten ja vanhempien välillä. Keskustelemme säännöllisesti vanhempien kanssa, jolloin voimme luoda yhtenäiset kasvatuskäytännöt. Vanhempien kanssa yhdessä pohdimme, jatketaanko keskustelua kotona.

6. Lapsen oppimisympäristön merkitys ko. asiassa

   Tilan merkitys on suuri ja sillä pystytään ennaltaehkäisemään monia tilanteita. Henkilökunnan tehtävä on miettiä tilojen rakenne siten, että on mahdollisuus turvalliseen leikkiin ja olemiseen. Pyrimme minimoimaan kiusaamiselle otolliset paikat pois.

7. Lapsihavainnoinnin dokumentointi lapsiryhmässä

   Käytämme valmiiksi luotua pohjaa: kuka osallisena, mitä tapahtui, miten toimittiin, onko tieto tullut kotoa, onko jatkuvaa, keskustelu vanhempien kanssa. Käytämme kuvia apuvälineiksi kiusaamistilanteiden käsittelyssä.

8. Suunnitelman päivittäminen ja arviointi

   Päivitämme suunnitelman vuosittain käymällä sen läpi yhteispalaverissa. Ennen sitä, jokainen käy läpi suunnitelman ja miettii päivitysehdotuksia.

